

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการและแบบปกติ

Comparison of Learning Achievement and Understanding Outcomes on Sufficient Units in Social Study, Religion and Culture for Student in Matthayomsueksa 2 Students between using the Adjusting Activity Learning in Integration Teaching and the Usual Teaching

ชูลีกร เป็นสุข¹, ประสงค์ สายหงษ์², ไพบุลย์ บุญไชย³

Chuleegorn Pensook¹, Prasong Saihong², Paiboon Boonchai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการและแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาดัชนี ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการกับแบบ ปกติ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ แบบบูรณาการและแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน การฤทธิวิทยา จำนวน 30 คน และโรงเรียนบ้านขอนแก่น จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) จากนั้นสุ่มนักเรียนเป็นห้องทดลอง โดยจัดกิจกรรมแบบบูรณาการและห้องควบคุม จัดกิจกรรมแบบปกติ ใช้เวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Technology, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Candidate in Educational Technology, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82 4) แบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นเชิงสถานการณ์ จำนวน 5 สถานการณ์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.859 และ 5) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.573 ถึง 0.903 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่สถิติทดสอบที่ (t - test Independent Samples)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่า เท่ากับ 84.31/82.75 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ 77.81/67.17 มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ มีค่าเท่ากับ 0.7088 คิดเป็นร้อยละ 70.88 และ 0.4994 คิดเป็นร้อยละ 49.94 ตามลำดับ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสูงกว่าแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ, ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง, ความพึงพอใจ

Abstract

This research is intended to 1) search for the resulting index in integrating learning with activity and normal learning in Matthayomsueksa 2 that has effective and standard 80/80, 2) search for the resulting index of learning and understanding about sufficiently living, Social, religious and cultural group in Mathayom 2 by managing learning in integrating learning with activity and normal learning, 3) to compare the studying result and understanding about sufficiently living, Social, religious and cultural group in Matthayomsueksa 2 between managing learning in integrating learning

with activity and normal learning, and 4) to study about Matthayomsueksa 2 student's satisfaction in integrating learning with activity and normal learning. Sample used in the research is 30 students in Matthayomsueksa 2, Karunwittaya School and 30 students in Ban KhonKaen School by using Cluster Random sampling then use Random Assignment as tested class with students that use integrating learning with activity and as controlled class with students that use normal learning in 20 hours.

Tools for research are: 1) Integrating learning with activity plan, The properly average is 4.69, 2) Normal learning plan, The proper average is 4.06, 3) Studying result test is a choice test with 40 items that has discrimination (B) from 0.24 to 0.80 and reliability is 0.82, 4) Matthayomsueksa 2 student's understanding test about sufficiently living that test about 5 situation with 0.859 in reliability, and 5) satisfaction test of Matthayomsueksa 2 students about managing learning in integrating learning with activity and normal learning as questionnaire in 20 items that has discrimination from 0.573 to 0.903, the reliability is 0.96. Basic statistics that used to analyze the information are percentage, average, standard deviation and the statistic that used to test the hypothesis is t – test (Independent Samples).

The study were as follows:

1. Resulting index of managing learning in integrating learning with activity in Matthayomsueksa 2 are 84.31/82.75, more than the standard 80/80 and normal learning are 77.81/67.17, less than standard 80/80.

2. Resulting index of learning and understanding about sufficiently living, Social, religious and cultural group in Matthayomsueksa 2 by managing learning in integrating learning with activity and normal learning respectively is 0.7088 or 70.88% and 0.4994 or 49.94%.

3. Student's achievement and understanding about sufficiently living of students that learn by integrating learning with activity is higher than student who learns by normal learning that has 0.01 in significance.

4. Students satisfied with integrating learning with activity included in the top level and normal learning included under the top level.

Keywords: integration learning Management, normal learning Management, understanding on sufficiency, satisfaction

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 35) หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาที่บ่งบอรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะเป็นกรอบ ทิศทาง และและแนวทางที่จะพัฒนาคนในประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาอีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 13-14) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือมีการปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตสำนึก รักสิ่งสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ค่านิยมเอกลักษณ์ความเป็นไทย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2553: 21)

การบูรณาการสอดแทรกความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม มีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองโดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แบ่ง

ปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงความร่วมมือปรองดองกันในสังคมซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใย เชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวกนำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ (มานะ ทองรักษุ์, 2554: 34) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือเป็นการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเป็นธรรมชาติ ไม่เป็นทางการ ไม่รู้สึกเคร่งเครียดกับกรอบเนื้อหาสาระของกลุ่มประสบการณ์/วิชา ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เกิดทั้งความสนุกสนานและประสบความสำเร็จในกิจกรรม ผู้เรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ ทักษะต่างๆ หลายๆ ด้านในเวลาเดียวกันสามารถใช้ผลการเรียนรู้จากกลุ่มประสบการณ์และวิชาต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการดำรงชีวิต ทิศนา แคมมณี (2554: 148-150) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ คือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางนักเรียนเรียนรู้จากหนังสือเรียนและจากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว ไม่เน้นการปฏิบัติจริง (ทิศนา แคมมณี, 2554: 113-115)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสอนบูรณาการและแบบการสอนปกติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รูปแบบใดมีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการกับแบบปกติ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการจะสูงกว่าแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของกลุ่มเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการลำโรงทาบ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีรินทร์ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 191 คน จาก 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนการุญวิทยา โรงเรียนบ้านหนองแค้น โรงเรียนบ้านหนองสะ โรงเรียนบ้าน

หนองเหล็ก โรงเรียนบ้านสะโน และโรงเรียนบ้านคู

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 คน จากโรงเรียน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนการุญวิทยา จำนวน 30 คน และโรงเรียนบ้านหนองแค้น จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความสามารถไม่แตกต่างกันที่ทดสอบโดย t-test (Dependent Samples) จากคะแนนทดสอบก่อนเรียน และได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จากนั้นดำเนินการสุ่ม Random Assignment นักเรียนเป็น 2 ห้องเรียน คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 แผนและ 6 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียนและหลังเรียน) จำนวน 40 ข้อ
3. แบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ จำนวน 5 ข้อ
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ จำนวน 20 ข้อ

การดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยวัดทั้ง 2 กลุ่ม
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และ

แบบปกติกับนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตามลำดับ

3. ทดสอบหลังเรียน (Post Test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ทดสอบก่อนเรียน (Pre Test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

4. ทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการกับแบบปกติ โดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test (Independent)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ

ผลการเรียน	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ				การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละคะแนนเฉลี่ย	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	240	202.33	23.22	84.31	240	186.76	20.81	77.81
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)	40	33.10	4.74	82.75	40	26.87	4.70	67.17

จากตาราง 1 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 84.31 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 82.75 ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.31/82.75 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ

77.81 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 67.17 ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ จึงมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 77.81/67.17

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน(คน)	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I)
			ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
แบบบูรณาการ	30	40	489	993	0.7088
แบบปกติ	30	40	413	806	0.4994

จากตาราง 3 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7088 หมายถึง นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.88 และดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.4994 หมายถึง นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 49.94

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการกับแบบปกติ โดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test (Independent) ดังตาราง 5 และ 6

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการกับแบบปกติ

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
แบบบูรณาการ	30	33.10	4.74	58	5.115	0.000
แบบปกติ	30	26.87	4.70			

จากตาราง 5 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 6 เปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และแบบปกติ

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
แบบบูรณาการ	30	169.73	20.19	58	2.878	0.006
แบบปกติ	30	155.30	18.63			

จากตาราง 6 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.
แบบบูรณาการ	4.69	0.22
แบบปกติ	4.06	0.76

จากตาราง 7 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.69 ($\bar{X}$ = 4.69) และแบบปกติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4.06 ($\bar{X}$ = 4.06)

อภิปรายผล

กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.31/82.75 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม ผลงาน และแบบทดสอบย่อยประจำแผนแต่ละแผนทั้ง 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 84.31 และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.75 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่

ตั้งไว้ 80/80 อาจเนื่องมาจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการสร้างถูกต้อง ดำเนินการเป็นขั้นตอน มีระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม เริ่มจากการศึกษาหลักสูตร มาตรฐาน/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการวัดผลประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 13-14) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมพงษ์ เหล่าอรรค (2550: 56-62) ได้วิจัยผลการบูรณาการแบบสอดแทรก ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบ่อ จังหวัดขอนแก่น พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการสอนบูรณาการแบบสอดแทรกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.81/67.17 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม ผลงาน และแบบทดสอบย่อยประจำแผนแต่ละแผนทั้ง 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 77.81 และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 67.17 ซึ่งมีประสิทธิภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 แสดงว่าการสอนแบบปกติเป็นการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนเรียนรู้จากหนังสือเรียนและจากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว ไม่เน้นการปฏิบัติจริง (ทีศนา แชมมณี, 2554: 113-115) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกพร พรหมสุวรรณ ได้วิจัยการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลการเรียนรู้

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีผลการเรียนรู้เท่ากับร้อยละ 75.77/74.63 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7088 เนื่องจากแผนการกิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจัดกิจกรรมเชื่อมโยงเนื้อหาด้านความรู้ ทักษะกระบวนการหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตั้งแต่สองกลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งหมายศึกษาเรื่องราว ประเด็นปัญหา หัวข้อ หรือประสบการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างลึกซึ้งและชัดเจนใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะชีวิต ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางการเรียน (ทีศนา แชมมณี (2554: 148-150) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.4994 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูเตรียมเนื้อหา ศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่จะสอนแล้วนำมาถ่ายทอดให้ผู้เรียน ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงน้อยกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ วิธีการเรียนแบบปกติไม่เน้นให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ ทำให้นักเรียนขาดคุณสมบัติช่างสงสัย และค้นหาคำตอบเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคนโดยครูเป็นผู้ป้อนความรู้ให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนจำไปทำข้อสอบโดยนักเรียนไม่มีโอกาสได้เรียนรู้จาก

ประสบการณ์ตรง และนักเรียนไม่กล้าแสดงออก (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 41) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (รุ่งทิพย์ พุดพิง, 2554: 124-129) ได้วิจัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบคู่ขนาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมบ้านแก่งวิทยา อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบคู่ขนาน เรื่อง ภูเขาแดงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีค่าเท่ากับ 0.72, 0.84 และ 0.82 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 72, 84 และ 82 ตามลำดับ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการจากการได้คิดและปฏิบัติจริงเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง ที่อยากรู้คำตอบในเรื่องนั้น ๆ ให้มากขึ้นโดยใช้กระบวนการ วิธีการศึกษาอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน มีการวางแผนการศึกษาละเอียด ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้จนได้ผลสรุปที่เป็นคำตอบของเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียน

มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง คือด้านความพอประมาณ ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย เรียนรู้การใช้วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า ผู้เรียนเรียนรู้ในการทำกิจกรรม ภาระงานได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถตามวัยของผู้เรียน ด้านความมีเหตุผล ผู้เรียนมีความรู้และเชื่อมโยงความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น สร้างกระบวนการทำงาน การคิด การแก้ปัญหาในการทำงาน ผู้เรียนรู้จักเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานศิลปะ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ผู้เรียนรู้จักการวางแผนกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบให้ประสบความสำเร็จและปลอดภัย ปรับตัวในการดำเนินชีวิตพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมเกิดความตระหนักในการประหยัดและอดออม ด้านเงื่อนไขความรู้ ผู้เรียนมีความรอบรู้ รอบคอบเกี่ยวกับการแยกขยะและรีไซเคิล ภาวะโลกร้อน การรณรงค์ลดโลกร้อน การประดิษฐ์วัสดุอุปกรณ์จากวัสดุธรรมชาติ เงื่อนไขความรู้ทำให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ รอบคอบเกี่ยวกับการรณรงค์ใช้วัสดุธรรมชาติ เขียนคำขวัญ บทความ บทกลอนเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ผู้เรียนความรับผิดชอบ ความอดทน มีวินัย ประหยัด ตรงต่อเวลาความสามัคคี และการมีน้ำใจ/การแบ่งปัน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2554: 154) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชรี แห่งทอง (2550: 199-208) ได้ศึกษา การพัฒนาแผนการเรียนรู้ โดยบูรณาการทักษะกระบวนการคิด เรื่องสมมูลเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสมมูลเศรษฐกิจ

พอเพียง โดยบูรณาการทักษะกระบวนการคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความพอประมาณ มีความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ความมีเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความเพียงพอนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน มีเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้รอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ และมีเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่ (สำนักนายกรัฐมนตรียุค, 2550: 123-125) ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ สุรินทร์ ภูสิงห์ (2552: 282-295) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษา โดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี พบว่า การจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จัดการศึกษาในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะความความมีชีวิตพอเพียงอย่างยั่งยืน คือมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขการมีความรู้คู่คุณธรรม

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านต่อไปนี้ ด้านเนื้อหา มีการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาจากแหล่งอื่น เนื้อหาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เนื้อหาและเวลาเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการคิดและการเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมมีความสนุกสนานไม่น่าเบื่อ กิจกรรมทำให้เกิดทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความสัมพันธ์กัน มีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นบทบาทผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูและเพื่อน การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีสื่อและอุปกรณ์เพียงพอ ด้านวัตถุประสงค์ประเมินผล นักเรียนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนได้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสอนปกติ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและการเรียนรู้

มีสองปัจจัยคือ ปัจจัยกระตุ้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานและการเรียนรู้ และปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและการเรียนรู้ทั้งสองปัจจัยมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจการดำเนินกิจกรรมในการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนที่ได้รับการมอบหมายงานหรือมีความต้องการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ เชนิญา กิระการ (2549: 17) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของคัทรียา โสมนัสกุล (2550: 145-156) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องระบบเศรษฐกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่สนใจได้ โดยการปรับเนื้อหาให้เหมาะสม กับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น และแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 ครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุดและทั่วถึงทุกคน โดยใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้สามารถค้นพบความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

1.3 การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.4 ควรเผยแพร่ผลงาน และเป็นการประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักเรียนเป็นระยะๆ และควรมีการเสริมแรงตามสมควร เพื่อให้เด็กภาคภูมิใจและมีความสุขในการแสดง

1.5 ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่นๆ ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม) เพื่อให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์การเรียนให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และต้องจัดเตรียมกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ ผู้สอนคอยเอาใจใส่ผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ jigsaw และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปโป เป็นต้น

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ เพราะการจัดกิจกรรมวิธีนี้เป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนา

ผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เน้น การปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร พรหมสุวรรณ. (2553). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- คัทรียา โสมนัสกุล. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศนา แหมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เพชฌัญญู กิจระการ. (2549). ทฤษฎีและวิธีการทางวิจัยเทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรี แทงทอง. (2550). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ โดยบูรณาการทักษะกระบวนการคิด เรื่อง สมดุล เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มานะ ทองรักษ. (2554). การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ.
- รุ่งทิพย์ พุดพึ้ง. (2554). การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบคู่ขนาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมบ้านแก้งวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- สมพงษ์ เหล่าอรระคะ. (2550). ผลการบูรณาการแบบสอดแทรก ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบ่อ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- สุรินทร์ ภูสิงห์. (2552). การพัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษา โดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี พบว่า การจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2554). กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2553). การจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปวิชาชีพครู.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2550). วิธีการพัฒนาชีวิตโดยหลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.